

Таким чином, упродовж останніх 60 років ЄС пройшов тривалий шлях становлення своєї власної системи захисту прав людини: від повного відхилення ідеї про те, що захист прав людини може користуватися перевагою перед положеннями права ЄС, до розробки власного каталогу прав людини, яким стала Хартія основних прав.

Гегедош Крістіан Володимирович

*магістр напряму підготовки «Менеджмент організації»
голова наукового студентського товариства
факультету економіка, управління та інженерії*

Мукачівський державний університет

ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ ПРАВОВИХ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКІВ УКРАЇНА-ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ У СИСТЕМІ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

На сьогодні ми бачимо, що відносини Україна-ЄС відіграють важливу роль, так як на основі їх подальшої співпраці в напрямі євроінтеграції, залежатиме подальший розвиток української держави – як в економічному, так і соціальному плані.

Але ці відносини не почали формуватись в останні роки, як ми це звикли бачити з телебачення, інших різних інформаційних джерел. Ці всі відносини почали формуватися після розпаду радянського союзу, так як на це впливали новостворені відносини між бізнес-структурами по обидва боки

кордону, пересіченими громадянами через організацію неформальної контрабандної торгівлі, та, і врешті решт відносин між органами влади України з сусідніми територіями Угорщини, Словаччини, Румунії й Польщі. Таким чином, Україна вперше почала намагатися розвивати міжнародні відносини, об'єднуючи свої зусилля з іншими європейськими країнами за рахунок механізму транскордонного співробітництва, якому вже на даний час властива своя історія, філософія, економіка і право.

Так, у Європейській рамковій конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями (яка була прийнята в Мадриді ще в 1981 році) [1] зазначено, що транскордонне співробітництво – це спільні дії, які спрямовані на посилення та поглиблення добросусідських відносин між територіальними общинами або властями по обидва боки кордону, а термін «територіальні общини або власті» – це органи місцевого самоврядування та місцеві державні адміністрації, які здійснюють місцеві та/або регіональні функції та визнаються, як такі внутрішнім законодавством кожної держави».

Але якщо в країнах Євросоюзу керуються тільки цією конвенцією, то Україна настільки унікальна держава, що навіть розробила цілий пакет нормативно правового забезпечення в цій сфері. Але практичну значущість в цьому, не то що можна прирівняти до нуля, але й навіть до мінусу. А все тому, якщо проаналізувати положення діючих нормативних актів України (а це ЗУ «Про транскордонне співробітництво» [2], ЗУ «Про місцеве самоврядування» [3]), то вони свідчать, що компетенція органів місцевого самоврядування, яка передбачена для діяльності у сфері транскордонного співробітництва, досить

обмежена, а спостерігається централізоване управління процесами транскордонного співробітництва за принципом вертикалі «згори-вниз».

Тобто, розробляючи певні проекти транскордонного характеру, в яких буде заінтересована Українська й Європейська сторона (наприклад Закарпатська область з областю Салбоч-Сатмар-Берег Угорщина чи повітом Сату-Маре Румунія), ми ще повинні цей проект подати на розгляд до міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, щоби вони погодили чи варто нам цей проект реалізовувати (при тому що вони не бачать тих проблем чи перспектив, які ми маємо, так як не знаходяться конкретно на місцях), і, навіть якщо нададуть згоду щодо реалізації даного проекту, то нам потрібно ще буде довгий час чекати щодо отримання їх фінансування.

В країнах же Євросоюзу, які насамперед є нашими сусідами, діє ефективна система децентралізації. Тобто, вирішила місцева рада реалізувати той чи інший проект, вона й реалізовує, а кошти бере напряду із місцевого бюджету. Але там і бюджет місцевий формується кардинально інакше аналогу українському.

Політики й державні службовці дану проблему обґрунтовують тим, що Закарпаття не є такою областю щоби змогла себе самостійно забезпечити, навіть якщо всі податки вона залишатиме в місцевих бюджетах. Але в країнах ЄС там так і визначено, що кожен регіон розвивається як може, і в межах своїх сил формує сприятливий соціально-економічний клімат. Тобто, ми завжди знаємо, що центральні міста, області за рахунок масштабних інфраструктурних об'єктів й формують державний бюджет країни за рахунок податкових надходжень,

через який потім перерозподіляються кошти по всіх областях рівномірно в межах необхідному кожній. А в Євросоюзі такого явища нема. Якщо центральні міста, регіони за рахунок великих підприємств формують сприятливий місцевий бюджет, то більшість цих коштів тут і залишається. А периферійні прикордонні території тим і страждають, що в них нерозвинена на належному рівні інфраструктура, можливо не вистачає певних ресурсів, і вони починають об'єднуватися з такими ж прикордонними територіями інших держав утворюючи синергетичний ефект й розвиток соціально-економічного життя в цілому.

Тобто, як ми бачимо, в Українському та Європейському законодавстві є певні розбіжності щодо державного регулювання економіки й транскордонного співробітництва в цілому. Ми, з одного боку знаходимося на кращому рівні ніж європейці, так як держава не залишає нас на призволяще з самими собою, але із-за таких обставин з другого боку ми й не розвиваємося, стоємо на місці. В той же час, країни ЄС в прикордонних територіях навчилися за допомогою системи транскордонного співробітництва самостійно розвиватися без допомоги держави, і як наслідок – ми бачимо, що рівень їх розвитку набагато кращий за наш.

Отже, робимо висновок, що якщо вже починати рухатися в напрямі євроінтеграції, то необхідно повністю копіювати систему та механізми, становлення і розвитку щодо побудови ефективної демократичної держави, а не пристосовуватися до наших реалій, так, як це буде невдалим варіантом, який є на даний момент сьогодні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Європейська Рамкова Конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями (21 травня 1980 р., м. Мадрид). Текст українською мовою. – Рада Європи. 35 с

2. Про транскордонне співробітництво : Закон України від 24 червня 2004 р. № 1861-IV (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 45. – ст. 499.

3. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 1997 р. №24 (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

Гладинець Марія – Моніка Юріївна

*студентка напряму підготовки
«Фінанси, банківська справа та страхування»*

Кухарчук Ольга Степанівна

*кандидат історичних наук, доцент
кафедри суспільних дисциплін*

Мукачівський державний університет

ПІДНЯТИСЯ З ДНА. ПЛАН СИСТЕМНИХ РЕФОРМ ДЛЯ УКРАЇНИ

Актуальність даної наукової роботи зумовлена тим, що зараз настав другий етап системної трансформації національного господарства. Його необхідність спричинена